

Ročník: 103 | číslo: 3 | 15. ledna 2023 | Cena: 18 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Téma:

Křesťanský humor

EDITORIAL

Klepání na nebeskou bránu. Svatý Petr zakřičí: „Co je?“ „Neříká se CO JE, ale KDO JE!“ „Bože, zase učitelka!“

Milí čtenáři,
zdravím vás v novém roce 2023 a k přání pevného zdraví, které považuji za absolutní základ, za ten nejvzácnější z Božích darů, připojuji také přání klidu a pohody, k čemuž se pokusíme přispět i tímto Českým zápasem o křesťanském humoru. Říkám si, jak je dobře, že jsme právě pro první magazín roku zvolili toto téma. Není lepší start, než ten s úsměvem na rtech.

3. ledna jsem nad ranním šálkem kávy přemýšlela nad nevhodnějším obsahem tohoto úvodníku a nad slovy kamaráda, kterému jsem předtím svěřila své rozpaky. Víte, co mi radil? „Hlavně dej pozor, ať nikoho nepopudíš, víš, že je to tanec mezi vejci...“ Musím se přiznat, že mě rozesmál. Ale musela jsem mu dát za pravdu: hranice mezi tím, co je ještě legrace, co je vtipné a pobaví a mezi tím, co už je, jak se říká, za hranou, je docela tenká. A každý ji samozřejmě máme trošičku jinde. I to jsem si zde v redakci ověřila:-).

Tak snad vás čtení nepohorší, ale naopak, a ať se na vás Hospodin usmívá po celý rok.

Klára Matoušová

Autor vtipu na titulní straně: Tomáš Altman

Autorka kresby: Jana Wienerová

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Vánoční svátky 2022 ve výškovské náboženské obci

Posíláme pozdrav z naší náboženské obce Výškov a přífařených obcí Roušínov, Račice, Ježkovice a Ruprechtov.

Nemáme vlastního faráře. A přece náš administrátor Martin Kopecký z Blanska udělal přes své povinnosti v domovské farnosti všechno tak, abychom jako každý rok prožili všechny svátky, čas vánoční i novoroční, radost z narozeného Pána... Připravené betlémy, výzdoba i účast věřících umocnila tento čas.

Procestovala jsem s bratrem farářem všechny bohoslužby v naší náboženské obci a ráda se s vámi podělím o fotografie (další najdete na webových stránkách církve).

Díky za obětavého varhaníka Dalimila Ševčíka, který všude skvěle hrál. Pán vám všem žehnej.

Ludmila Hadačová, Výškov

Naděje i přes všechna trápení a krize

- výzva do nového roku 2023

Společným zpěvem úvodní písně *Jeden Pán, jedna víra* byla zahájena letošní novoroční ekumenická bohoslužba, přenášená 1. ledna 2023 v přímém přenosu ČT z Červeného kostela ČCE v Brně.

Současný předseda Ekumenické rady církvi v České republice biskup Slezské evangelické církve AV Tomáš Tyrlík uvedl vstupní verš z listu Galatským, 5. kapitoly: „*My však z moci Ducha a ve víře očekáváme spravedlnost, která je naší nadějí.*“

Úvodním slovem pozdravil také generální tajemník ERC v ČR, starokatolický kněz Petr Jan Vinš. Zmínil 30. výročí vzniku České republiky (po mírovém rozpadu Československa), těžkou situaci doma a zvláště na Ukrajině, poukázal na uprchlíky v naší zemi a zdůraznil, že právě do těchto krizí bylo zvoleno jako téma ekumenické novoroční bohoslužby téma naděje, která „vychází z víry v Boha a jako Světlo svítí do těžkých

časů.“ Živé svědectví o naplněné naději podala Jelena Hladka z Charkova se svou vnučkou, která byla přijata jako uprchlík v České republice a našla pomoc v Bratské jednotě baptistů v Brně, podobně jako mnozí další v dalších církvích.

Kázáním posloužil synodní senior Českobratrské církve evangelické Pavel Pokorný, který promluvil na text Zjevení Janova o nové zemi a novém nebi, novém Jeruzalému, kde nebude již nářku ani bolesti... (Zj 21,1-7). Ve své homilii zdůraznil, že daná slova ze Zjevení hovoří do situací, kdy je všeho (bolesti, trápení) již příliš, kdy se člověk cítí bezmocný. A tato Janova vize se snad může stát společnou základnou i přes

Týdeník Církve československé husitské. Vydává: Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6.

Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Matoušová, redaktorka: Mgr. Markéta Černá, grafik: Milan Udržal. Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčířiková.

Tel. redakce: 220 398 107; e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz, tisk: Grafotechna plus. Distribuce a reklamace: ADLEX, spol. s r. o., Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00. Předplatné: Mgr. Dagmar Pišová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků.

rozdílnost názorů, které můžeme mít. Neuspokojujeme se se záměrnou bolestí působenou jinému, s nářkem bezmocného, toužíme po míru a spravedlnosti a nepřipouštíme vydírání mezi lidmi ani státy. A právě „dole“, kde je nářek a stín smrti, se odehrává Ježíšův život mezi Vánoce a Velikonocemi, kdy Ježíš odpovídá na tento nářek svým soucitem a milosrdenstvím, jako vtělená Boží útěcha začínající zde na zemi a trvajícím napořád. Tak i my, byť neobsáhneme veškeré utrpení světa, můžeme pomoci napadenému, trpícímu, znevýhodňovanému. Bůh jedná již v tomto čase skrze člověka. Ti, kdo to dříve nedokázali, se nyní staví ku pomoci. Vize – i Janova – dává sílu, inspiruje k životní odvaze a trpělivosti, kterou můžeme nazvat vírou, a k vytrvalé „troufalosti“, která je nadějí.

Následně postupně předstupovali představitelé a zástupci církví s přímluvnými modlitbami. V první přímluvě patriarcha naší církve Tomáš Butta poděkoval za vše dobré, co se podařilo uskutečnit, za všechny dary loňského roku, kdy jsme nicméně museli také čelit těžkému a náročnému. Poděkoval proto Bohu za podporování jeho milostí v nepřijemných situacích a připomněl Jana Amose Komenského jako „příklad člověka vytrvale konajícího dobro“. Vše je v rukou Božích, jenž je pramenem světla a naděje. Další přímluvy se týkaly ekumenické spolupráce, pomoci lidem, dále rodin a výchovy, míru mezi národy a lidmi, zvláště na Ukrajině, pomoci nemocným a trpícím, lidem, kteří utíkají před válkou, i těm, kteří jim pomáhají. Následovaly prosby za ty, kteří mají v rukou moc, i za každého

z nás, abychom dokázali pomoci těm, kteří to potřebují.

Brněnský biskup Konzbul, který zastupoval Českou biskupskou konferenci (ČBK), se pomodlil za právě zemřelého papeže Benedikta XVI. a dovedl všech-ny ke společné modlitbě Otče náš. Poté originálně pomoci orientálního příběhu rozvinul téma naděje, která byla hlavním tématem letošního setkání.

Také biskup Tyrlík rozvedl téma naděje velmi originálně příběhem o čtyřech svíčkách – pokoji, víře, lásce a naději, která se může stát zdrojem obnovy všeho, zvláště je-li zakotvena v Bohu.

Novoroční ekumenickou bohoslužbu uzavřeli představitelé církví tzv. Áronským požehnáním, na něž navázal závěrečný společný zpěv: Narodil se Kristus Pán.

Hana Tonzarová

Křesťané mají smysl pro humor?

Křesťané mají smysl pro humor? Oni se umí někdy něčemu zasmát? A mnoho dalších stereotypů. Proč vlastně? Většina nevěřících lidí se (často) mylně domnívá, že křesťan = katolík = suchar. Ale je tomu opravdu tak? Ani v nejmenším. Spousta lidí, kteří se ke křesťanství hlásí, mají smysl pro humor a rádi vtipkují na různá často i vážná témata. Humor je nám lidem vlastní (pro nás Čechy možná i více než pro jiné národy). Mnoho situací, které se nám v životě stanou a nejsou to jen věci z církevního prostředí, rádi sdílíme. Řada věřících na to nemusí na první dojem vůbec vypadat, ale umí být neskutečnými „strandisty“ a jejich přítomnost v nás ještě dlouho rezonuje i po setkání s nimi. Vtipů je nepřeberné množství a některé vznikají zcela spontánně, jiné se předávají už celé roky či staletí a dokáží nás pobavit i v současnosti. Umí být provokativní, takže v některých lidech vzbudí i pohoršení, ale pokud se život bere, jak se říká, s lehkou dávkou nadsázky, tak i nad takovým vtipem se dá povznést. Máme i vtipy, které jsou neškodné, dosti primitivní a pro jejich pochopení často není potřeba příliš přemýšlet či mít vysoké IQ. Ať už jsou jakékoliv, vždy mají stejný cíl, a tím je zlepšit naši náladu a také uvolnit endorfiny. Vtip nedělá vtipem jenom jeho obsah, ale také řečník, který nám daný vtip sdílí... Zásadní také je nezapomínat na některé detaily, tím například může být zohlednit, zda se anekdota či vtipný zážitek v daný okamžik pro určitou skupinu lidí hodí, protože není nic trapnějšího než po „vtipné story“ tiché prostředí... V životě je smích či úsměv důležitý, neboť nám život prodlužuje a celkově zlepšuje psychické naladění. Proto si neodpustíme ani já vtip na závěr, které snad čtenáře pobaví.

Jde misionář po poušti a najednou ho začne honit lev. Misionář běží a běží, ale síly mu rychle ubývají. Naštěstí doběhne k suchému stromu a v poslední chvíli na něj vyleze. Nejprve si vydechne, ale pak se začne modlit: „Pane Bože, udělej, prosím, z tohoto lva křesťana.“ Nato sebou lev pohne, klekne si na zadní, vztyčí se, sepne ruce, hlavu pozvedne vzhůru a zvolá: „Požehnej nám těchto darů...!“

Daniel Vodenka
bohoslovec ČČSH

Církev československá husitská

Pozvánka na víkendovku

Zveme vaše děti na víkendové setkání mladší mládeže do Kuřimi!

Akce se uskuteční 17.-19.2.2023 ve skautské klubovně v Kuřimi (Komenského 1389, Kuřim). Program je připraven pro děti ve věku 9-15 let, čekají je soutěže, hry, modlitby, výlet, večerní kino... :-)

- Sraz na místě nebo v Brně na hlavním nádraží
- Účastnický příspěvek činí 500kč
- Pro bližší informace a přihlášky nás kontaktujte:
Matěj Pleva: 774 071 029
Michaela Schönwälderová: 733 364 525

NAD PÍSMEM

Působení Božího slova

J 1,29-42

Janovo evangelium nám sděluje, že Jan Křtitel nebyl ani Mesiáš, ani prorok. Sám to podle svědectví Evangelia říkal svým posluchačům. Když byl dále dotázán, proč tedy provádí očistný obřad křtu vodou na odpuštění hříchů, odpověděl, že ho Bůh pověřil, aby tak oznámil příchod někoho nepoměrně většího, než je on sám. Druhého dne se mezi ostatními Janovými stoupenci objevil Pán Ježíš, aby též přijal křest vodou. Jan Křtitel ho nazval beránkem Božím, který snímá hříchy světa. Pokřtil ho a vydal o něm svědectví jako o Synu Božím, jenž bude křtít Duchem svatým. Všichni známe různé způsoby zobrazení této události. V ostatních synoptických evangeliích je popsána davová scéna křtu

v řece, nad kterou se otevírají nebesa, z nichž sestupuje na Ježíše Duch svatý v podobě holubice. Zároveň k němu promlouvá Boží hlas, který potvrzuje, že je vyvoleným Božím Synem.

Tato událost bývá též zobrazována na četných oltářních obrazech, na kostelních freskách i v podobě soch. Z těchto uměleckých děl nabýváme dojmu, že se vyobrazený okamžik odehrál jako velká zázračná manifestace Boží moci za spoluúčasti zástupu diváků. Říkáme si: „Škoda, že se dnes již neodehrávají podobné zázraky, které by obrátily na víru v Boha i největší skeptiky. Škoda, že Boží hlas již z oblak nehlaholí nad shromážděnými zástupy!“

Janovo evangelium nám však ukazuje jiný, neokázalý a niternější obraz této události. Byl to Jan Křtitel sám, jehož vyzval Bůh, aby hlásal příchod Ježíše jako Spasitele. Byl to také především on sám, který viděl svým duchovním zrakem sestoupení Ducha Božího v podobě holubice na Ježíše při křtu vodou. Byl to také Jan, který slyšel Boží hlas, označující Pána Ježíše za předpověděného nositele Božího synovství i daru Ducha Božího.

Jak víme, Pán Ježíš byl vzdáleným příbuzným Jana Křtitele, protože Janova matka Alžběta byla sestřenicí Ježíšovy matky Marie. Jan tedy Ježíše znal, ale teprve při křtu v řece Jordánu uslyšel ve svém nitru slovo, které Ježíše jednoznačně označilo za vyvoleného Božího Syna. Tento zážitek sdílel Jan zprvu pouze s Ježíšem, který měl podle svědectví ostatních evangelií zažít stejný duchovní děj.

Teprve po tomto vnitřním duchovním zážitku označil Jan Křtitel veřejně ve svém kázání Ježíše za vyvoleného. Přítomní lidé, kteří se sešli kvůli Janovu křtu, se tuto zvěst dozvěděli až z jeho úst. Jan byl schopen předat jim Boží sdělení takovým způsobem, že mu na místě uvěřili.

Jan Křtitel, inspirován Božím slovem, stál též při zrodu kruhu apoštolů kolem Pána Ježíše. Podle Janova evangelia to byl právě on, který upozornil svého posluchače Ondřeje na Ježíšovo mesiášství. Ondřej pak k Ježíšovi přivedl svého bratra Šimona Petra. Apoštolský kruh byl založen a s ním byl položen i základ společenství všech křesťanů. Svědectví Janova evangelia se tak liší od dalších synoptických evangelií, v nichž Pán Ježíš rybáře Ondřeje a Petra oslovuje sám.

V Janově evangeliu je tedy v této souvislosti opět patrné sdělení Božího slova. Ti, kteří slyší Boží hlas ve svém nitru, jej předávají dále a šíří tak radostnou zvěst. Duchovní děj tak předchází hlasitý projev. Bůh k nám trvale promlouvá skrze slova Písma. Je to stejné Boží slovo, které oslovilo Jana Křtitele i Pána Ježíše. Janovo evangelium nám ukazuje, jak toto slovo působí v nitru člověka. Sděluje nám též, že důležitější, než okázalý vnější projev, je vnitřní působení slova Božího v myslích lidí.

Nadězda Kaňáková

2. NEDĚLE POO ZJEVENÍ

Hospodin seslal slovo své a uzdravil je, zachránil je z jámy. Ti at' vzdají Hospodinu chválu za milosrdenství a za divy, jež pro lidi koná. (Žalm 107,20-21)

První čtení z Písma: Izajáš 49,3.5-6

Tužby pro dobu po Zjevení Páně:

2. Abychom Ježíše jako Syna Božího vyznávali a za Pána jej přijímali, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom v naší církvi o duchovní dary pečovali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písma

Panovníku Hospodine, tvůj Syn je světlem světa. Dej, at' se na nás odráží světlo jeho slávy, abychom byli světlem naší zemi! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, at' slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: 1. Korintským 1,1-9

Evangelium: Jan 1,29-42

Verše k obětování: Žalm 66,1.16

Verše k požehnání: Jan 1,41.42

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, dej, at' živení tvým slovem a svátostmi se připravujeme na splnění tvých zaslíbení! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 43, 185, 188

Pane Bože, sešli nám své slovo, abychom lépe poznávali tvého Syna. Prosíme tě, učiň, at' jsme schopni tvé slovo přijímat, řídit se podle něj a předávat ho druhým jako zdroj spásy.

Děkujeme ti, Pane Bože, za to, že posílení tvým slovem smíme následovat tvého Syna na cestě k tobě. Amen.

Vážně o smíchu

Není třeba nijak zvlášť dokazovat, že humor léčí. To vědí dobře i lékaři, kteří jinak moc nespolehají na psychosomatiku. Ostatně známe sbírky lékařských anekdot od Svatopluka Káše. Anekdoty z lékařského prostředí rád vypráví třeba psychiatr Radkin Honzák.

Humor byla pro staré Řeky tělesná šťáva. Rozlišovali čtyři druhy – my jim dnes říkáme temperamenty: sangvinik, melancholik, choleric, flegmatik. To, co léčí, je – dnes bychom asi řekli – pozitivní naladění. Čili veselí, radostnost. Personál, který pracuje s lidmi, by měl umět vykouzlit nakažlivý úsměv. Opakem je člověk zachmuřený, depresivní, tragický... Ten kolem šíří negativní atmosféru. Taky ten, kdo je moc vážný a přísný. I pozitivní veselí má ovšem svou karikaturní podobu – když je někdo pořad vysmátý, happy. To je onen příslovečný americký styl. Američani zřejmě těmi svými neupřímnými úsměvy odzbrojují, preventivně snižují napětí. Trapnou podobou pak je škleb, grimasa, pouhé předstírání srdečnosti. Profesionální úsměv, který mrzne na rtech, ale oči se nesmějí...

Pouhé veselí, pozitivní nastavení ovšem ještě nemusí být známkou vtipu. Vtip, vtipnost podstatně souvisí s inteligencí a s filosofickými postoji, jako je kritičnost a sebekritičnost, schopnost zdravého odstupu a nadhledu, váhání a pochybování. Tady se dostáváme na vyšší úroveň. I ve vtipu a vtipnosti ale platí to, co v umění – rozhoduje míra vkusu. Je vznešený styl a nízký styl. I vtip může být pokleslý, upadlý, primitivní.

A pak máme další rovinu – zdvořilost, taktičnost. Gentleman a lady umí s přívětivým úsměvem hovořit tak, aby řeč přímo nezraňovala. I diplomati zaobalují tvrdost řečeného, změkčují dopad. Obchodník se musí vyjadřovat kulatně. Úsměv a vtip a šarm patří ke společenskému styku, ale jsou jen

onou dvorskou etiketou, nesouvisí nijak podstatně s inteligencí a moudrostí. Tomu se dá naučit.

Nebylo by asi úplně přiměřené, kdybychom o humoru psali akademické traktáty. I když i to se dělalo a dělá. O smíchu psal třeba filosof Henri Bergson. Pravda však je, že začneme-li jen trošku přemýšlet o tom, co je humor, proč je něco vtipné, zabředneme do propastí komplexních problémů a náhle se přistihneme, že to všechno bereme až smrtelně vážně. Což je samozřejmě paradox.

Otázku, zda se člověk má či smí smát, nechává Umberto Eco řešit postavy svého slavného románu *Jméno růže* (film je výborný, ale docela jinou zkušenost poskytuje četba knihy!). Problém je to samozřejmě obecný a skutečně se řešil takřka po celou dobu existence křesťanství i evropské kultury.

Je smích smíchem opice, tedy předlidského stádia vývoje? Nebo škodolibým chechtotem hyeny, která už se těší, jak si smlsne na tom směšném, tedy slabém?

Jak definujeme a rozlišíme groteskno, komično, satiru, sarkasmus, sardonii, ironii? Kdy je výsměch zlý, a kdy je naopak očištnou kritikou? Je součástí svobody slova, jež je jedním z pilířů naší moderní západní liberální demokracie, také zesměšňování? (O tom píše docent Jiří Pavlík z Husitské teologické fakulty.) Je karikatura útokem na osobu? Tyto otázky už jsme bolestně řešili po atentátech muslimských radikálů na satirické časopisy. Která náboženství mají či nemají smysl pro humor? Co je a co není rouhání? Odkdy začíná být veselí znesvěcující? Co černý humor, neokretní humor, takzvané „vtipy proti lidskosti“? Židé rádi vyprávějí své proslulé židovské anekdoty. Zenový buddhismus užívá vtipné kóany. Ale fanatici nemají smysl pro humor, ani fanatici v politice nebo ve vědě. Dítě nerozumí žertu,

tomu se musí postupně učit. Ale ani jako dospělí často nerozumíme tomu, proč někdo něco nemyslí vážně, ale jen tak...

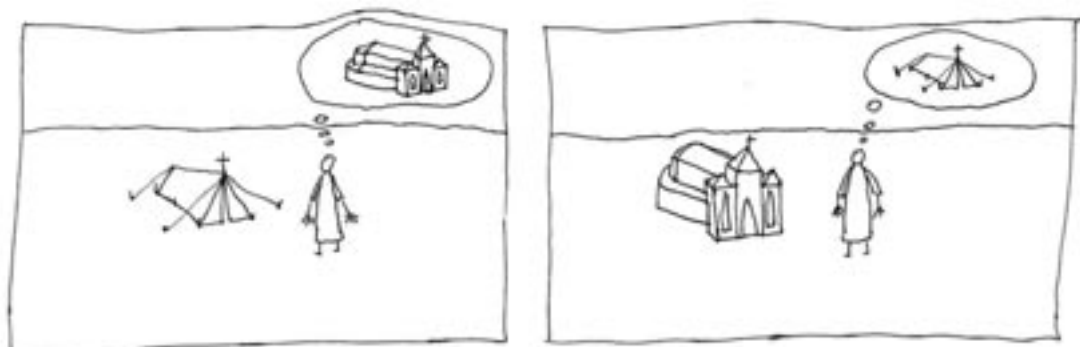
Člověk, který „pojede vtipné kaše“, se nebojí ironie, ani trochy sarkasmu a černého humoru. Ale zná míru a vycítí, kdy věci začínají být hodně vážné, kde končí veskerá legrace. Koneckonců ironie je velmi důležitá svou očištnou a osvobozující rolí. Filosofickou ironii pěstoval Sókratés i dánský teolog a filosof Kierkegaard...

Kdo chce o humoru a vtipu vážně přemýšlet, nechť sáhne po těchto pomůckách:

Specifickou roli komična v křesťanství rozvíjí Erasmus Rotterdamský v *Chvále bláznovství*. Bláznovství pro Krista, se stalo zajímavou metaforou pro uskutečňování legitimní podoby křesťanské spirituality (viz např. www.rodon.cz/print/clanek.php?id=1763). Přišel s tím ostatně už apoštol Pavel (1 K 4,10 – kvůli porozumění kontextu je třeba si přečíst i předcházející verše).

Gerhard Hauptmann napsal slavný, hojně čtený román *Blázen v Kristu Emanuel Quint*. Výborný film *Strašák* Jerry Schatzberga to řeší velmi civilním způsobem, ale řeší v podstatě totéž. *Bláznem jsem ve své vsi*, stěžuje si trpce básník a grafik Bohuslav Reynek. Teorii smíchu a vtipu vypracovali Henri Bergson, Michail Bachtin, Sigmund Freud (*Vtip a jeho vztah k nevědomí*). U nás pak Vladimír Borecký či psychiatr Karel Nešpor. Populárně píše Václav Budínský, Jan Orlický, Vlastimil Vrablík, také Emanuel Frynta (Moudří blázni). Výborné je pojednání teologa Josefa P. Ondoka *Bereme smích vážně?*

A že ani v církvi nemusí být smutno, dokládají sbírky anekdot, například *V ráji bude veselo* (P. G. Gianazza) nebo *Humor v církvi dovolen* (F. Hobizal). Míru své tolerance si můžete vyzkoušet na YouTube kanálu na dvojici evangelických farářů *Pastoral Brothers*. **Vladimír Šiler**

Autor: Tomáš Novák

Humor v době novožákonní

O postavách apoštolů a jejich světě

Hodláme-li hovořit o humoru v kanonických textech Nového zákona, bude se debata týkat především situační ironie a sarkasmu. V potaz je potřeba vzít fakt, že texty byly v době antiky určeny k veřejnému poslechu a humor prostých vrstev byl záležitostí oralitu. Není tedy pro nás dostupný. Utvářel se na tržištích, v lázních, při obchodní činnosti, při práci, ale i na veřejných toaletách. Specificky křesťanský humor můžeme vidět až v pozdějších textech apokryfních skutků apoštolů či v některých apokryfních evangeliích. Zvláště apokryfní skutky z Leukiovy pětky z konce druhého a počátku třetího století fungovaly jako obrácená analogie k římským ideálním romancím a křesťané se u nich měli bavit. Zábavným prvkem byla přepjatá askeze a parodie římských úředníků, arénové scény s bizarními zázraky, mluvící lev, ale i postavy apoštolů, které jsou tak dokonale křesťanské, že i martyrium a jejich poprava jsou vlastně sladkou odměnou za jejich křesťanskou službu a dějí se kolem jejich smrti či ostatků zázraky. Postavy apoštolů spojovaly nebe se zemí a o popularitě těchto zábavných příběhů, jež ovlivňovaly víru lidových vrstev v kontextu římské říše i za jejími hranicemi, svědčí četné verze přepisů, překlady a samostatné kolování dílčích částí (viz martyria, Skutky Pavla a Thekly, 3. list Korintským či Skutky Pavla).

Evangelia a Pavel

Co se týče samotného Nového zákona, „černý humor“ lze dobře ilustrovat na příkladu Ježíšova podobenství v Lukášově adaptaci – *Podobenství o boháči a stodolách* (12,13-21). Boháč, který myslí na prosperitu svou, a ne celku vesnice či města, raduje se z hojné úrody, kterou má sám pro sebe, čímž je zajištěn „na mnoho let“, hodlá si užívat, jíst, pít a být veselý myslí, je Bohem nazván „bláznem“ a ještě této noci si vyžádají jeho duši. Boháč zemědělec, který si plánuje skvělou a bezpracnou budoucnost, však nemá před sebou ani den života! Zapomněl na Boha i na všechny, za něž má jako patron zodpovědnost. Podle měřítek judaismu, lukášovského křesťanství, řecké polis či Ciceronových nebo stoických ideálů se jedná o sobce. Je jen na čtenáři, zda podobenství vnímá jako minipříběh s komickou nebo tragickou zápletkou.

Další ironickou epizodu nacházíme v Janově evangeliu 7,1-10, kde před svátky stánků rozpráví Ježíš s bratřími, „kteří v něj totiž nevěřili“. Bratři jej vybízejí, aby šel do Judska a ukázal tam vše, co umí, nechce přece zůstat v ústraní, když touží být veřejně známým. Ježíš je ujistí, že na svátky nejde, ale oni ať jdou. Sotva bratři na svátky vyrazili, Ježíš šel také, ale nepozorovaně. Jaké pak muselo být překvapení bratří, když Ježíš uprostřed svátků vystoupil. Na výsměch bratří Ježíš neodpovídá argumenty, jsou nevěřící v něj (v Janově době před koncem století už bylo možné věc takto napsat) a diskuse nemá smysl. V očích čtenáře z nich činí Ježíš hlupáky. Má na to však nárok, neboť v sázce je jeho život (7,11.25). Čtenář/posluchač samozřejmě straní Ježíši a celé evangelium má

tento ráz. Učedníci, kteří se v centrální části evangelia opakovaně dotazují Ježíše, kam hodlá odejít, se nedozvědí nic konkrétního. Vše má útešný a oslavný ráz, „tvrdá data“ však chybí. Nejsou to jen nevěřící bratři, kteří nedostávají patřičné informace, ale jsou to i učedníci, kteří v Janově evangeliu často nerozumí, tápou a jsou terčem situační ironie, neboť čtenář už žije dál a situaci rozumí. Specifický je sarkasmus apoštola Pavla v listu Galatským 5,12. Pavel se v tomto svém listě vyrovnává s těmi, kdo judaizují křesťanské obce z nežidů, které on sám založil. Příchozí misionáři a Pavlovi oponenti zřejmě zamýšlejí obce v Galácii podřídit Jeruzalému a doplnit požadavky na život v Duchu s Kristem zachováním některých zákonů a směřováním k proselytismu a obřizce. Pavel to radikálně odmítá a argumentační blok v části, jež má nabádací charakter, zakončí sarkastickým vtípem: *Ti, kteří mezi vás vnášejí kvůli obřizce neklid, ať se rovnou vyklestí!* Když jsou tito zastánci pořádků a jediné pravdy tak dbalí věci, ať si tedy uříznou vše a stanou se eunuchy!

Humorně však mohou působit i pasáže ze Skutků apoštolů 25,23-27, kde Lukáš značně nadsadil Pavlův společenský status. Pavel je vězněm, ale „vězněm svědomí“. Je bezúhonný a všichni to vědí. Na jeho obrannou řeč je prokurátorem Festem pozván král Herodes Agripa II., jenž dorazí i s manželkou Bereniké, přijdou vysocí důstojníci a přední muži z města. Pavel je atrakcí. Vzdělanec, na něhož jsou všichni zvědaví. Každý, kdo něco znamená, musí na Pavla! Obdobně tomu je s Pavlovou cestou po moři ve Skutcích 27,33-38. V čase dlouhé a neutišitelné bouře vyslouží Pavel posádce eucharistii, uklidní všechny slovy o záchraně s tím, že nikdo nepřijde ani o vlas na hlavě. Ani zmije, která Pavla po záchraně z moře na ostrově Malta uštkne, Pavlovi neublíží, ač všichni čekají, že padne mrtev. Pavel je apoštol Ježíše Krista a jeho úkolem je donést evangelium do Říma císaři. Intriky, nepřátelé, žily, živočichové nic nemůže Pavla zastavit. Hrdinu, který je představitelem celé první generace křesťanů, musí slyšet řečnit císař Nero! Skutky apoštolů jsou rétorickou historiografií a čtenář se má u tohoto žánru také bavit...

Humor doby antiky

Určitě do myšlení křesťanů pozdní antiky nelze automaticky promítat motivy a žánry, které známe ze středověku, anebo se snažit popsat lidový humor pod vlivem karnevalové kultury Michaila Michajloviče Bachtina. Z doby antiky máme četné texty a náměty, které měly bavit (antické novely, romány o lásce a dobrodružství, bajky, Petroniuv *Satyricon*, Apuleiův *Zlatý osel*) a v kontextu společnosti, v níž se mísily kultury, náboženství, tradice, zvyky, kolovalo rozmanité zboží na korábech i v karavanách, byl svět otevřený literárně a vypravěčsky. Četné zážitky na cestách, setkání s neznámým, potulní pěvci a profesionální baviči, kteří měli v Aténách i svůj cech, vytvářeli podhoubí pro četné formy humoru...

Jiří Lukeš

Turista přijde ke Genezaretskému jezeru, kde stojí malá bárka, která převáží turisty na druhou stranu. Zeptá se lodníka: „Promiňte, co stojí jízdné na druhou stranu?“ Majitel bárky se na něho podívá a řekne: „Dvacet liber.“ „Není to trochu moc?“ „Vážený pane, to je jezero Genezaretské. Po tomto jezeru chodil Kristus pěšky!“ Turista se usměje a řekne: „Není divu, při těch cenách!“

Ráno po svatbě v Káni Galilejské... Hosté se pomalu probouzejí, většina z nich se drží za hlavu a sténá. Jeden zvláště „unavený“ muž prosí: „Já mám takovou žízeň! Skočte někdo pro vodu.“ Ježíš se zvedne, že půjde, když vtom všichni svorně vykřiknou: „Ne! Ty už ne...“

Úroči naší církve

Na začátku ledna si každoročně připomínáme výročí vzniku Církve československé, jejíž název byl později doplněn o slovo „husitská“. Tím je vyjádřeno, že naše církve svým učněním navazuje na tradici české reformace, která byla násilně přerušena po roce 1620 (bitva na Bílé hoře).

Možná je dobré si při příležitosti narozenin naší církve připomenout, proč vlastně vznikla, v čem je jedinečná a čím byla tehdy pro tolik lidí přitažlivá.

Stalo se to před 103 lety, v roce 1920, tedy krátce po ukončení první světové války, rozpadu Rakousko-Uherska a vzniku samostatné Československé republiky. Naše církve se oddělila od Církve římskokatolické, která byla s rakousko-uherskou monarchií úzce propojená a podporovala ji, stejně jako ničivou válku, čímž ztratila důvěru mnoha lidí. Naproti tomu nová, moderní Církve československá zavedla řadu pokrokových reforem – bohoslužba byla na rozdíl od katolické v češtině, takže jí každý mohl rozumět. Do vedení nábožen-ských obcí, diecézí i celku církve byli za- pojeni její řadoví členové, takže už nerozhodovali jen biskupové a faráři. Tak lidé mohli církve považovat skutečně za svou. K nadšení ze samostatného státu se tedy přidalo i nadšení z vlastní církve. Brzy díky prvnímu patriarchovi Karlu Farskému a jeho spolupracovníkům vznikla nová liturgie, zpěvník, církevní řády, vznikaly

nové náboženské obce, stavěly se nové sbory, církve také velmi brzy umožnila kněžskou službu ženám. Všechny tyto věci nám dnes už připadají samozřejmé a nezdá se nám na tom nic moc pokrokového, leccos z toho postupně zavedla i katolická církev. Čím tedy může naše církve oslovit dnes? Na tuto otázku by asi každý odpověděl trochu jinak, pro mě osobně je to například zásada svo- body svědomí a obecného kněžství. To znamená, že církve, i když

samozřejmě má shrnutou svou nauku, nikomu nepředeписuje, jak a čemu přesně má každý věřit. Každý může svobodně hle- dat svou cestu víry a své přesvědčení sdílet s ostatními. Není do ničeho nucen, s čímž je ovšem spojena nejen svoboda, ale i odpovědnost – kdo myslí své členství v církvi vážně, může ale i má se do jejích záležitostí aktivně zapojit. Naše církve tedy podle mě může i dnes přitahovat tím, že je opravdu pro všechny, každý je v ní vítán. Jak je uvedeno v jejích Základech víry:

„O Církvi československé husitské věříme, že vznikla z Boží vůle a milosti, aby skrze ni do jedné, svaté a obecné církve Boží byli přivedeni mnozí, kteří by jinak zůstali ztraceni v nevěře a bez- naději, a aby usilovala o Boží církve bez poskvrny a vrásky.“ Kež nám v tom Bůh pomáhá.

JK

CESTA

Nakreslila: Lucie Kroutřířková

Říká se, že humor je koření života. A smysl pro humor člověka odlišuje od ostatních živočichů. Je to určitě fajn, když dokážeme těžkou či nepříjemnou situaci odlehčit vtipem a nadhledem. Humor nám pomáhá se s tím vyrovnat. Někdy se nám prostě nedaří věci tak, jak bychom si přáli. Někdy máme vysloveně smolný den. Bud se z toho můžeme hroutit, nebo o tom můžeme ostatním vtipně povyprávět a všichni se zasmějeme.

Humor se může dělit do různých kategorií – například anglický nebo britský humor je hodně „suchý“ – když s kamennou tvář pronesete vtipnou, někdy ale až šokující, hlášku.

Zvláštní kategorie humoru je tzv. černý

JK

humor, který si dělá legraci i z opravdu vážných věcí, jako je válka, nemoci, smrt. Tam už záleží na míře vkusu každého, co mu ještě připadá vtipné, a co už je, takřka jíc, přes čáru.

Humor ale může být i zlý – když je jeho cílem někoho zesměšnit, ponižit, když vtip útočí na něčí nejslabší místo a ostatní se baví na jeho účet. Pokud si člověk umí dělat legraci jen z ostatních, ale ne sám ze sebe, nemá opravdový smysl pro humor.

Kdo jej ovšem určitě má, je Pán Bůh. Ten nám občas dovede připravit tak vtipné situace, že by to člověk sám nikdy nevymyslel. Jde jen o to chodit po světě s očima otevřenými a umět se takovým situacím zasmát.

M o d i t b a

Pane Bože, děkujeme ti za dar smíchu a humoru. Je dobré nebrat se příliš vážně a umět se zasmát vlastním nezdarům. Prosíme, ať náš humor neopouští a máme stále příležitost se zasmát. Amen.

Dříve mi říkali Josef...

7. Prodali mě!

Jednoho dne si mě otec zavola a požádal mě: „Tvoji bratři pasou stáda v Šekemu. Zajdi tam, prosím, a zkontroluj, zda je všechno v pořádku.“

Tuhle práci jsem pro svého otce dělal pravidelně, ale nebyl to žádný med, to vám řeknu – bratři mě za to nesnášeli a dělali mi neustále nějaké naschvály.

Od té doby, co jsem je seznámil se svými sny, to bylo ještě horší.

Takže mě ani nepřekvapilo, když jsem je v Šekemu nenašel. Bloudil jsem tam už několik hodin, nadával jako špaček, ale po ovcích ani jejich hildačích ani stopy. Naštěstí jsem po nějaké době potkal muže, který mě navedl do Dó-tanu – slyšel, jak se domlouvají, že se tam přesunou.

„Ach jo,“ povzdechl jsem si a vydal se na další cestu. V tom horku a prachu už mě to fakt nebavilo. Už zdálky jsem je viděl, jak se liné rozvalují na kopečku, a připravoval jsem se, že jim to pěkně od plíc vytmavím. Jenže oni mě předběhli. Sotva jsem se k nim přiblížil, vrhli se na mě, strhli mi plášť, svázali mě a hodili do prázdné nádrže na vodu. „Tady zůstaneš, ty mistře snů, dokud se neporadíme, co s tebou dá,“ prohlásili. Pooděšili kousek dála u jídla se dohadovali, co se mnou udělají.

„Už ho mám vážně plné zuby, zabijme ho!“ vykřikl jeden. „Otcí řekneme, že

ho roztrhali vlci!“

Jiný, myslím, že to byl Rúben, na to řekl: „Vždyť je to náš bratr. Nemůžeme na něj vztáhnout ruku!“

„A to chceš pořad dál snašet to jeho vytahování?“

„Ne, taky mě to štyve. Ale nechme ho jen v té nádrži, nezabijeme ho.“

Pak bylo chvíli ticho. Zřejmě si po obědě zdřímli. To já neměl na spánek ani pomýšlení. Jednak jsem měl strážnou žížen a taky jsem usilovně přemýšlel, jak se z té šlamastyky dostat ven. Bez cizí pomoci se z té nádrže nedalo vylézt.

„Koukejte, karavana!“ zvolal najednou jeden z mých bratrů.

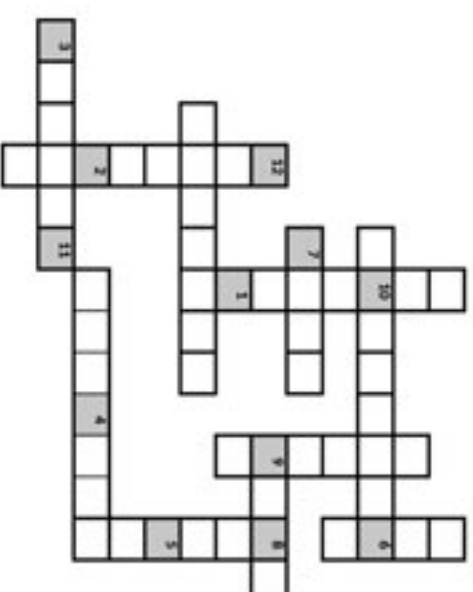
„Mám nápad!“ vykřikl Juda. „Prodáme Josefa té karavaně! Zbavíme se ho, nebudeme ho muset zabíjet a ještě na tom něco vyděláme.“

Ten nápad se všem očividně líbil, takže mě vytáhli ven. Hledal jsem očima Rúbena, protože jsem doufal, že z nich má nejvíc rozumu a zabrání jim v tom. Ten tu však v tu chvíli nebyl – když všichni ostatní odpočívali, odešel ke stádu.

Karavana se rychle blížila a obchod byl uzavřen poměrně hladce – byl jsem mladý, zdravý, silný – vyplatili za mě dvacet šekelů stříbra, ale později mě prodají určitě se ziskem. Když mě

Soutěž o tři knihy

Když se vám, děti, podaří vyluštit náš dnešní „humorný“ kvíz (vypisujte slova do doplňovačky podle počtu jejich písmen – vždy shora dolů a zleva doprava), nezapomeňte nám své řešení spolu s adresou poslat na email iana.krajcirkovana@cesh.cz, ať se můžete stát jedním ze tří výherců knížky, jejichž jména otiskneme v březnovém čísle.

8 písmen: anekdota, groteska, popukání

7 písmen: komedie, legrace

6 písmen: ironie, řehata, zábava

4 písmena: smích, vtip, žert

Blahopřejeme výhercům soutěže z listopadového čísla

(tajenka: V zdravém těle zdravý duch.):

Eliška Schovánková z Českého Dubu

Igor Palůch z Prahy

Ema Břeňová z Příbrami

Vyprávění staré kašny

4. Šašek

Možná vám z mého předchozího vyprávění připadá, že jsem nabručený mrzout bez smyslu pro humor. Je možné, že ta předlouhá léta, která jsem už na světě strávil, mě tímto směrem poznamenala, nicméně humor mám rád, pokud není hloupý.

Vzpomínám si na bratra Kulihracha, který na našem náměstíčku často mluvil. Jsou to už stovky let, ale tenhle moudrý člověk mi z paměti nevyjmí nikdy. V té době bylo zvykem, že králové, ale i bohatí šlechtici, měli u svého dvora šaška. Jeho úkolem však nebylo jen bavit různými žertíky pána a jeho hosty. Pokud to byl dobrý šašek, býval zároveň pánovým společníkem a rádčem. Bylo to, myslím, velmi chytré zařízení, protože člověk, který má velkou moc, může často sklouznout k tomu, že ji začne zneužívat, že mu to prostě stoupne do hlavy. Proto je dobré mít vedle sebe někoho, kdo nás upozorní, když to začneme přehánět. Jiní by se neodvázili, ale šašek, z titulu své funkce, může pánovi říct cokoli. A pokud je pán moudrý, svého šaška bere vážně.

Bratr Kulihrach sloužil knížeti, jehož palác stál nedaleko, vlastně tam stojí dodnes, ale teď tam sídlí nějaký státní úřad. Tento šašek však nebyl jen knížecí dvůr, občas zavítal i mezi obyčejné lidi. Chodil k mojí kašně, kde lidem vyprávěl různé veselé historky. Každá však v sobě obsahovala moudré poučení. Lidé ho poslouchali moc rádi, vždycky se strašně nasmáli, ale přitom se i něco naučili. Tak takovýto druh humoru mám rád.

Bohužel bratr Kulihrach skončil špatně. Když jeho pán zemřel, vypadlo to nejprve, že bude sloužit i jeho synovi. Ten však neměl pro jeho dobře míněné rady, zabalené do žertů, pochopení. Myslím si, že Kulihrach měl od něj včas odejít, určitě by se dobře uživil jinde, i kdyby měl jen objíždět různé trhy a jarmarky. Zřejmě se však domníval, že jeho úkolem je krutého a nemilosrdného mladého pána usměrňovat. A to ho nakonec stálo život na popravišti.

Ach jo, zase končím smutně, omlouvám se...

Jana Krajčřířiková

Nakreslila: Lucie Krajčřířiková

obchodníci pevně přivazovali za jednoho z velbloudů – trmácelo se tu takhle už několik otroků – ještě jsem koutkem oka viděl, jak bratři vzali můj plášť, roztrhali ho, zabili jednoho z kozlů a jeho krví plášť umazali. Bylo mi jasné, že budou tvrdit, že mě sežrala divá zvěř.

Zatímco já jsem se, stále bez vody, vydal na svou pouť neznámo kam – patrně do Egypta, moji vykutálení bratři se radovali, jak pěkně svůj problém vyřešili. Myslím jsem v tu chvíli hlavně na otce. Až se dozví tuhle zprávu, bude to pro něj strašná rána – vzpomínám, jak truchlil, když zemřela má matka. To si vážně nezaslouží. Že

já jim ty sny vykládal, hořekoval jsem v duchu. Kdybych si je jen nechal pro sebe... Ale co se dá dělat? Nezbývá než se modlit. Copak mě asi čeká? Bože, neopouštěj mě, prosím, a buď i s mým otcem. Modlil jsem se i za svoje bratry, i když ne hned – nejdřív mě musel přežít ten největší vztek. Vztek mi na druhou stranu pomáhal udržet se na nohou, takže cestu, která trvala řadu dní, jsem docela dobře zvládl. A tuším jsem správně – našim cílem byl Egypt.

Jana Krajčřířiková

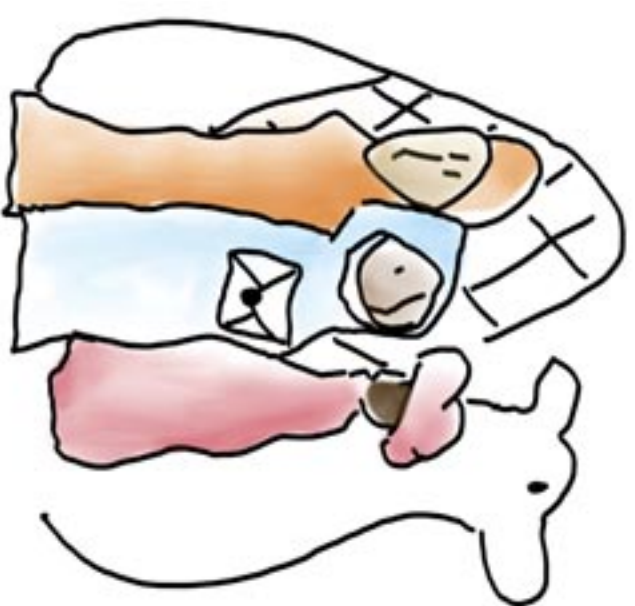
Nakreslila: Lucie Krajčřířiková

Tři králové

„Tak to bylo vážně něco, pánové,“ promluvil jako první Kašpar, který nikdy nevydržel mlčet moc dlouho. To, co právě zažili, však i jemu na několik dlouhých minut zavřelo ústa. Vraceli se z nedaleké jaskyně po úzké cestičce do Betléma. V té jaskyni upravené na jednoduchou stáj, našli cíl své cesty. Dlouhou dobu putovali, vedeni zářivou hvězdou, aby našli nového krále. A tady byl – malé bezbranné novorozeně, ležící na seně v chudé staji. Znělo to nepravděpodobně, nicméně všichni tři věděli, že se nezmylili. Byl to opravdu on. „Takže přenocujeme a zítra se vydáme na zpáteční cestu?“ ozval se opět Kašpar. Byl to zvláštní pocit, že by to všechno mělo tak najednou skončit. Ale jejich mise byla splněna, dary předány, a oni se musí vrátit domů ke svým povinnostem. „A co král Herodes?“ zeptal se Baltazar. „Slibili jsme mu, že mu dáme zprávu...“

Když se ráno probudili, stačil jim vzájemný pohled do očí a bylo jim jasné, že stejný sen se zdál všem třem. „Vidíte, je rozhodnuto,“ spokojeně pokýval hlavou Melichar. „Je také evidentní, že to malé dítě má velmi mocného ochránce, mocnějšího nad všechny krále světa.“ „Poslyšte, možná to není úplně moudré, já mám ale chuť toho Heroda trochu vytrestat,“ prohlásil vznětlivý Kašpar. „Vždyť on to dítě chce normálně zabít!“ „A jak bys to chtěl udělat?“ zeptal se ho Baltazar. „Já nevím, co třeba svěst ho na špatnou stopu?“ „Vždyť máme od anděla jasně pokyny, že se za ním už nemáme vracet, ale jet přímo domů.“ „A co kdybychom mu napsali dopis?“ napadlo Kašpara. „No, proč vlastně ne, to by asi šlo,“ usmál se starý lišák Melichar, který už si v duchu sumiroval, co by v dopise mohlo stát. „Taký vám připadalo, že se král až moc bojí jakékoliv náказы?“ Melichar vzal kus čistého pergamenu, husí brk a s potutelným úsměvem, s četnými radami a smíchem svých druhů, začal psát: „Velevážený králi Herode, uctivě Tě zdravíme a doufáme, že se těšíš do brěmu zdraví. To my bohužel říci

nemůžeme, neboť nás v tomto, siluálně řešeno, prostém městečku Betlémě postihly nepříjemné střevní potíže, jejichž detailního popisu Tě chceme ušetřit. Při prudkém vzrůstu počtu lidí na tak stísněném prostoru, způsobeném nedávným sčítáním obyvatel, prostě nebylo možné zajistit základní hygienické potřeby. Stručně řečeno, vládne tu naprostý chaos. Nicméně i tak jsme pátrali, vyptávali se, ale žádného nového krále jsme zde opravdu nenalezli. Vždyť sám musíš uznat, že to je dost absurdní představa, že by se král narodil v takové, s prominutím, díře. Rozhodně bychom Tě chtěli důrazně odradit od záměru se sem vydat. Je to tu v současné době skutečně životu nebezpečně. Zůstaň v Jeruzal-

lémě a užívej své vlády, věř, že Ti nic nehrozí! V nejvyšší úctě Melichar, Baltazar, Kašpar“

Melichar dopis sroloval, započítal a přivolal sluhu hostinského, kterému dobře zaplatil za co nejrychlejší doručení listu do Jeruzaléma. Kdo ví, zda se dopis někde neztratí. Možná si jej Herodes dokonce přečetl, ale stejně se pocitu ohrožení nezavil, o čemž nám Bible podává děsivou zprávu.

Naštěstí, jak řekl Melichar, to dítě mělo velmi mocného ochránce, mocnějšího nad všechny krále světa. Tou dobou už bylo na útěku do Egypta...

Jana Krajčířková

Nakreslila: Lucie Krajčířková

ROZHOVOR

O humoru i milující laskavosti s Karlem Nešporem

Pane doktore, je o Vás známo, že doporučujete smích a humor nejen při léčbě závislosti, ale i pro celkové zlepšení zdraví a kvality života pro každého, kdo má zájem.

Chtěla bych se Vás zeptat, proč je vlastně úsměv a smích tak prospěšný pro naše zdraví?

Smích a úsměv patří k vrozeným způsobům, jak uklidnit tělo i mysl. Přeborníky ve smíchu a usmívání jsou maličké děti. Usmívají se ještě dříve, než se to mohly od někoho naučit.

Má také duchovní praxe jako např. pravidelná modlitba či meditace pozitivní přínos pro naše zdraví?

Ano, v tomto směru proběhla i řada výzkumů. Vyplyvá z nich, že duchovní život pomáhá v prevenci sebevražd a některých návykových nemocí i při paliativní péči. Zvyšuje také odolnost vůči zátěžovým událostem, může stabilizovat náladu a vede ke zdravějšímu životnímu stylu. Duchovní život je ochranný činitel. Ten vstupuje do interakcí s dalšími ochrannými a rizikovými faktory. Setkal jsem se proto i s lidmi hluboce věřícími, kteří si vytvořili závislost a byli v nesnázích. Duchovně orientovaní lidé s návykovou nemocí udělají dobře, když si svoji duchovnost podrží, ale navíc přidají pravidelné návštěvy Anonymních alkoholiků a podobné aktivity.

Které další emoce kromě radosti byste doporučil rozvíjet? A dal byste nám nějaký příklad, jak na to?

Za všechny bych zmínil vděčnost a laskavost. Středověký křesťanský mystik mistr Eckhart napsal: „Kdyby jediná modlitba, kterou za život vyřknete, zněla děkuji, už jen to stačí.“ Vděčnost je zajímavá i z psychologického hlediska. Jestliže někomu poděkujeme, zlepší to náš vztah k němu i jeho vztah k nám, proto je dobré děkovat co nejčastěji. Poděkování lze použít jako zdvořilý způsob odmítnutí. V tom případě neděkujeme za to, co nám někdo nabídl, ale za to, že nám něco nabídl.

Co se laskavosti týče, tu zkoumal tým americké profesorky psychologie Barbary Fredrickson. Využívali k tomu techniku zvanou „Meditace milující laskavosti“. Tento postup zlepšoval vztahy, zvyšoval míru prosociálního chování a pozitivních emocí v běžném životě i životní spokojenost. Uvažuje se i o tom, že tak lze mírnit stres, bolesti a negativní emoce a přispívat k prevenci duševních problémů ve stáří. Meditace milující laskavosti mě zaujala do té míry, že jsem nahrál některé její varianty a umístil je na svůj web drnespor.eu. Princip je jednoduchý, člověk přeje např. mír a světlo sobě, těm, které potkal v minulosti, těm, které potká v budoucnu, přátelům, nepřítelům atd.

Výše uvedené bude křesťanům připomínat děkonné a přímelné modlitby. Emoce a chování spolu navzájem souvisejí, např. laskavost motivuje k laskavému chování, ale funguje to i naopak.

Tři ukázky z knihy 300 úsměvů pro lepší život

Jak vnést do života více radosti

Je to jednoduché a překvapivě účinné. Tento postup používám často. Natočil jsem ho na video a dal na internet. Přišlo mi na něj hodně příznivých odezev a komentářů. Potěšilo mě, že funguje i na druhé lidi, nejen na mě.

Technika: Co nejčastěji s úsměvem opakujte: „Úspěch! Mám radost!“

Příklady

- Vstal jsem z postele. Úspěch! Mám radost! - Docvičil jsem. Úspěch! Mám radost! - Nasnídal jsem se. Úspěch! Mám radost! - Jsem naživu. Úspěch! Mám radost!

Čaj, po kterém zeštíhlíte

Některé moje objevy zaslouží širokou publicitu. Patří k nim čaj na hubnutí. V době nejen kolem různých svátků uvítají tento originální návod mnohé dámy i pánové.

Recept

- Čajovou lžičku svého oblíbeného čaje spařte obvyklým způsobem vodou a nechte ho přiměřeně dlouho louhovat. Tento čaj se pije bez cukru. Zatímco se čaj louhuje, vy se usmívejte, cvičte, tančete, poskakujte nebo jásejte.

- Pak čaj přecedte a nechte ho vystydnout. To zabere přibližně osm až deset minut. Po tu dobu se usmívejte, cvičte, tančete, poskakujte nebo jásejte. - Pak můžete čaj vypít. Je libo ještě další šálek? Jestliže ano, tak to celé zopakujte.

Rebelie kvůli úsměvu

Úřady v jednom americkém velkoměstě zakázaly, aby se na fotografii do řidičského průkazu člověk usmíval.

Byl z toho skandál. Řidiči hlasitě protestovali a stěžovali si v médiích. Při tom mohli tento problém snadno vyřešit a usmívat se ušima. Úsměv ušima vám nemohu předvést, protože je neviditelný. Spočívá v tom, že přitahujeme uši k hlavě. Uši se sice ani nehnou, ale řekl bych, že to dokáže projasnit náladu stejně dobře jako lišácký úsměv s přimhouřenými očima. Schválně si to vyzkoušejte.

Mimochodem já úsměv na úředním dokladu mám. Při fotografování do nového občanského průkazu jsem se usmíval. Úřednice mi řekla: „Neusmívejte se!“ Pak ale dodala:

„Vlastně vy můžete, pro vás je to typické.“

MUDr. Karel Nešpor, CSc.
www.drnespor.eu

V dnešní době si hodně lidí stěžuje na stres způsobený politickou, ekonomickou, ekologickou a energetickou krizí... Jak se nejlépe chránit před těmito vlivy?

Na mém webu je volně text „Zvládání stresu při pandemii a za klidnějších časů“, zde jen stručně:

- Omezte stresující mediální obsah.
- Alkohol, tabák, drogy a hazard zvyšují stres, člověk si ho jen hůř uvědomuje, proto se jim vyhněte.
- Tělu i psychice prospívá rozumná tělesná aktivita.
- Přiměřeně spěte, bude vám to lépe myslet a budete zdravější.
- Televizi, počítač a mobil nechte vypnuté večer, v noci a po ránu.
- Pro uvolnění je typické klidné brániční dýchání a prodloužený výdech. Dýchat do břicha se naučíte např. tak, že položíte ruce vleže na zádech na břicho, lokty při tom zůstávají na podložce. Břicho s dlaněmi se při nádechu zdvíhají a při výdechu zvolna klesají. Brániční dýchání použijte i během denních aktivit.
- To, že se v daném čase určité činnosti opakují, dává pocit bezpečí a působí to dobře i na okolí. Vytvářejí se tak zdravé návyky a ty jsou odolné vůči stresu.
- Dobré vztahy zlepšují zvládání stresu.
- O smíchu a úsměvu jsme se již zmiňovali. V prevenci stresu je

zvláště vhodný smích s přimhouřenýma očima (lišácký neboli Duchennův úsměv).

– Modlitbu míru si oblíbili v organizaci Anonymní alkoholici. Pravděpodobně ji znáte, ale pro připomenutí: „Bože, dej mi klid přijímat to, co nemohu změnit, odvahu měnit to, co měnit mohu a moudrost mezi nimi rozlišovat.“

Mluvíte často o tom, že je dobré se zasmát skoro všemu, také sám sobě. Existují podle Vás i věci, které jsou nezpochybnitelně vážné a nikdo by si z nich legraci dělat neměl?

Neměli bychom se smát druhým lidem, ale s druhými lidmi. Někdo rozčilený může smích vnímat jako projev nadřazenosti. Za této situace je lépe se tvářit neutrálně.

Co byste našim čtenářům vzkázal do nového roku 2023?

Autosuggestivní formule, kterou doporučuji střízlivým přátelům třikrát opakovat na konci relaxace, před usnutím a po probuzení, zní: „Klidný, moudrý, střízlivý.“ Tohle je vhodné pro každého, střízlivost znamená také realismus a správné posouzení situace.

Ptala se **Markéta Černá**

Takže vy jste Indiáni?

Fiktivní rozhovor na téma Seznámení s Církví československou husitskou

Moderátor: Lev Bezouška, farářka ČČSH: Elvíra Mráková a investigativní reportér: Prokop Kufřík

Moderátor: Paní farářko, také slavíte mši v neděli ráno?

Farářka: Ano. Ale většinou používáme slovo bohoslužba. I když, jednou jsem zastupovala kolegu ve vedlejším sboru a přišli tam lidé, kteří říkali, že jdou na myši. Myslela jsem, že to jsou deratizátoři. Ale když se posadili do lavice a otevřeli zpěvníky, pochopila jsem, že přišli na bohoslužbu.

Moderátor: Pokud vím, vaši Liturgii nazývají Doktora Karla Farského.

Farářka: Máme Liturgii Farského, podle jména našeho prvního patriarchy, a pak druhou Liturgii.

Moderátor: To znamená, že máte 1. a 2. Liturgii Farského?

Farářka: Ano. Totiž ne. Vy mě úplně pletete. První je Farského. Ta druhá není. Říká se jí druhá, protože vznikla později. Farského se říká první, protože by bylo nelogické, abychom měli jen druhou a ne první.

Moderátor: To je poněkud komplikované. A vy tedy také sloužíte či vedete Liturgii?

Farářka: Ano, jistě. U nás mohou sloužit i ženy, bratře.

Reportér: Proč ho oslovujete bratře, co pak jste sourozenci?

Farářka: Ne, my se takhle v církvi oslovujeme – sestry a bratři.

Reportér: Ale duchovním se přeci říká otče.

Farářka: U nás ne. Říkáme si sestry a bratři, protože jsme demokratickou církví. Kromě toho u nás se duchovní mohou ženit a vdávat a mít děti. Nedělalo by dobrotu, kdyby úplně cizí děti oslovovaly faráře otče.

Reportér: Ani vaši představitelé – patriarcha a biskupové se neoslovují otče?

Farářka: Ne, znám jednoho duchovního, který na oslovení otče odpovídá: když už, tak dědo...

Reportér: A kdo vlastně rozhoduje, kdo bude patriarchou či biskupem?

Farářka: Patriarchu volí sněm a biskupa diecézní shromáždění. Tam se sejdou zástupci obcí. Každou z nich reprezentuje duchovní a laik.

Reportér: Takže vy je lajkujete?

Farářka: Ne, laik, to je někdo z věřících náboženské obce, většinou člen rady starších.

Reportér: Takže vy jste Indiáni?

Farářka: Ne, my jsme husiti.

Moderátor: Jak jsem slyšel, to byli pěkní divoši.

Reportér: Tak to pozor! Žižka byl náhodou vynikající strateg a zavedl přísný vojenský řád.

Moderátor: Vy ale nejste opravdoví husité. Nazvali jste se tak až v 70. letech minulého století. Původně jste byli Církev československá.

Farářka: Ano, církev se tak přihlásila k odkazu Jana Husa. Naši zakladatelé zdůrazňovali, že má člověk rozumět tomu, co se děje při bohoslužbě, proto chtěli, aby byla česky. Podobně jako usilovala reformace o zpřístupnění Písma lidem, a proto ho Jednota bratrská přeložila do češtiny.

Reportér: O jakém písmu mluvíte?

Moderátor: O Písmu svatém.

Farářka: O Bibli.

Reportér: Prý je dneska přeložená do mnoha set jazyků? Jaké byly ty původní?

Farářka: Starý zákon hebrejsky, Nový zákon řecky.

Reportér: A vy umíte hebrejsky a řecky?

Farářka: No, ehm...

Moderátor: Snad jste se to na vaší Husitské teologické fakultě učili, ne?

Farářka: To ano.

Moderátor: A co jste tam třeba ještě probírali?

Farářka: Tak třeba... a taky... a plno dalších zajímavých věcí...

Moderátor: Zdá se, že si toho moc nepamätujete. Ale kolik je svátostí, to snad víte?

Farářka: No dovolte... i když, to není tak jednoznačné...

Moderátor: To si snad děláte legraci!?

Farářka: No, vážně, my jich máme sedm, ale třeba evangelíci uznávají jen křest a večeři Páně.

Reportér: Při křtu se dítě polívá vodou a dostane nové jméno, že?

Farářka: Může to být i dospělý, který uvěřil, vyznal víru a chce vstoupit do církve.

Reportér: Musí splnit nějaké podmínky?

Farářka: Musí absolvovat přípravu. U dítěte se připravují rodiče a poučen by měl být i kmotr či kmotřička.

Reportér: Ten kmotr mě zajímá. Vy o nich mluvíte takhle veřejně. Nebojíte se, že z toho budete mít problémy?

Farářka: Jak to myslíte?

Reportér: Takový kmotr se sice může

někdy hodit, ale přeci jen člověku dost zasahuje do života a v leccems se mu musíte podřídit, i když je to třeba proti vaší vůli.

Farářka: Ale o to právě jde. Kmotr má na nově pokřtěného dohlížet, radit mu, vést ho a přitom ochraňovat, aby se nedostal na šikmou plochu.

Reportér: Tam se právě dostane pod vlivem toho kmotra, ne?

Moderátor: Prosim vás, nechte už ty kmotry na pokoji. A zkusme to celé na závěr nějak shrnout.

Reportér: Ano. To je dobrý nápad. Vytvořme si takové desatero toho nejdůležitějšího, co bychom si měli zapamatovat.

Farářka: Nezlobte se, ale já tedy roz-

hodně odmítám jakkoli zasahovat do Bible a manipulovat Božím slovem. Desatero je v Bibli ve dvou variantách, tak snad nemusíme vytvářet další!

Reportér: Vás to nějak vzalo! Ale to se mi líbí. Bojovní husitští předkové se hlásí o slovo!

Farářka: Víte co, pojďme se na závěr společně pomodlit.

Reportér: Pane, jo!

Farářka: Ale, Pane, jo! není žádná modlitba. Co kdybychom se pomodlili Otčenáš?

Moderátor: Ten tedy neumím, ale rád se ho naučím. Každopádně vám oběma děkuji za zajímavý rozhovor. **Eva Buttová**

Pro Boha tě prosím, člověče, směj se taky někdy!

Při svém badatelském putování po církvi jsem před zhruba deseti lety opakovaně zavítal také do Plzně. O „archivní potravu“ se mi tehdy staral emeritní – dnes již zvěčnělý – biskup Milan Semilský. V sídle diecéze postupně zpracovával a zpřístupňoval diecézní archiv. Jaká škoda, že na jeho službu nikdo další nenavázal. Byl to totiž právě bratr Semilský, který mě, vedle materiálů o „chebských teologických seminářích“ či biskupské volbě na konci 50. let 20. století, seznámil s útlou složkou, do níž ukládal „církvní humor“. A protože si bez radosti, humoru a úsměvu nedovedu žít v církvi představit – sláva církevním Cimrmanologům, mému dědoušovi Františku Božovskému,

„kotelníku“ Vaškovi Bendovi z ústředí a dalším jurodivým pionýrům humoru – hned jsem zbystřil pozornost. Vždyť jak pravil Jan Masaryk: „Pro Boha tě prosím, člověče, směj se taky někdy! Já vím, že život není zrovna cirkus, ale taky to není mučirna. Tak proč ksakru musíš dělat dojem, žes utekl z nějakého kusu od Ibsena! A moc nehlobej! Ono by to bylo i s Hamletem dopadlo líp, kdyby se byl někdy taky zasmál.“

Za autorstvím prvních listů útlé plzeňské složky se skrýval farář Miloslav Čech. Na diecézi z Křemže posílal hravé dopisy, poemky a veršovánky opakovaně a sem tam na ně dostával stejně hravé odpovědi. Když v roce 1954 na farní úřad do Křemže

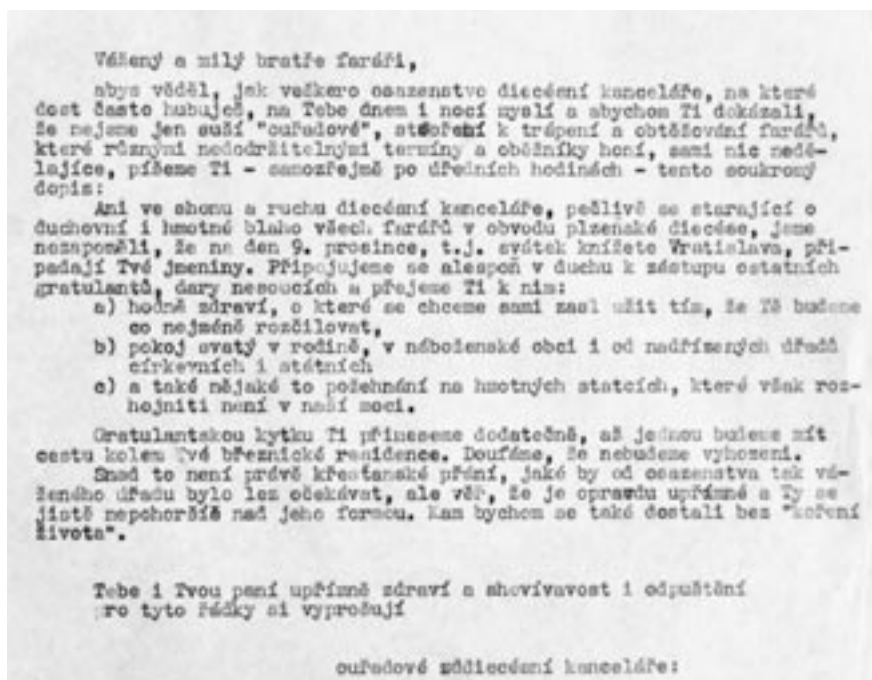
doputovala z diecéze prázdná zalepená obálka, neváhal odpovědět:

„Přiloženě zasílám jednu zalepenou prázdnou obálku, již jsem dnes poštou obdržel, s dotazem, zda alegoricky zdůrazňuje můj teologický profil nebo má taktně naznačovat kvalitu mé práce v náboženské obci.“

Bratrsky Vás všechny pozdravuje a májovou pohodu u psacích stolů přeje Vám vždy od daný Miloslav Čech, farář v Zadním Idyllově.“

V témže roce 1954 farář Čech s osobitým kouzlem a ironií děkuje za gratulaci ke svým únorovým narozeninám:

„Velební přátelé, děkuji srdečně za překvapivou a prudce elegantní gratulaci. Začínám být přesvědčen, že jsem v diecézi „někdo“. Pokud se týče odkazu na Dobrovského, dovoluji si upozornit, že jde o Váš malý etymologický omyl, ježto staročeský „žleb“ ne-znamená v novočeštině „žlab čili jesličky“, nýbrž zcela prozaické koryto. Račte použít publikaci dr. M. Kaňáka „Dějinné hnačí elementy duchoven- ských koncepcí od Karla IV. do vzniku ČČS“ (str. 68), kde naleznete mezi jiným: ... „lidé ohavní (t. j. do hávu, taláru oblečení) zmocnili se už v dobách dřev- ních fortely všelikými tučných far a pre- bend, ačkoliv nemálo z nich před tím v žlebech skalních a roklinách se ukrý- vali, a odtud mnohá lotrovství nadřizené vrchnosti církevní i říšské na potupu řádu dobrého provozovati se jali.“ A náš uče- nec pokračuje: ... „a tak žleby kamenné za koryta masná vyměnili, což nyní biledně

na mnohých místech se spatřuje. ‘
Z čehož následuje, že já jakožto žlebák
(M. Čech se narodil ve Žlebech – pozn.
autora) pochytíl jsem sobě to nejučtější
koryto v diecézi tady pod Kletí, budě tím
obecnou závist u nebohých diecézánů, od-
souzených bídně živořit kol čadivě svíčky
v nehostinné Plzni. A tak ještě jednou
Vám všem dik. Na oplátku přeji i já Vám,
abyste měli své příští narozeniny zrovna
takové, jaké jsem měl letos já.
Vám všem bez rozdílu oddaný jubilaant
Čech“

Mezi „hubující“ faráře směřem k osa-

zenstvu plzeňské diecézní kanceláře
a diecézní rady se radí Vratislav Vojta,
jehož poslední duchovenskou štací byla
Březnice. Za vznikem níže uvedeného
dopisu z roku 1957 stojí právě ukončení
jeho služebního poměru v březnické ná-
boženské obci:

„Tento dopis Vás je úřední, až běda,
a moje tvář je z toho celá vzteky bledá,
mé srdce děsí se – a ani spát mi nedá,
a marně z téhle bídy východisko hledá –
leda – že řekl bych Vám: ‚Čert Vás
vem‘,
když takhle chcete psát mi sem,
ať pohltní Vás ouřad černá zem!“

V nejhlubší úctě oddaný Váš Vojta
jsem.“

Tolik tedy střípky z plzeňského diecé-
zního archivu, k nimž zasunu ještě jednu
anekdotu, která mi připomíná slova fa-
ráře Václava Mikuleckého: „Církev,
která nás nic nestojí, za nic nestojí!“
Právě pohnutý život tohoto věrného slu-
žebníka Páně mě poprvé zavál do Plzně.
„Milý sbore,“ řekl farář, „když vás
vidím v pěkných nedělních šatech, ptám
se: Kde jsou moji chudí? Avšak když se
podívám na sbírku, tak se ptám: Kde
jsou moji bohatí?“ **Martin Jindra**

Humor ve Starém zákoně

Máme v povědomí, že náboženství vyžaduje vážnost, a proto se
zbožný (tj. vážný) člověk většinou nad příběhy ve Starém zákoně
nesměje. Bojí se, aby je nezlehčil. Ale když některé pasáže čte
poněkolkáté, může se stát, že se usmívat začne, protože v nich
zahlédne jistou komičnost a vtip, přestože Starý zákon samo-
zřejmě není kniha vtipů. Komika Starého zákona je křehká a má
svou jemnou poetickou vznešenost, která pracuje s náznaky, s ne-
čekaným rozuzlením a s úžasem z momentu překvapení. Humor
ve Starém zákoně není nízký, škodolibý, ale je
vlídný, zlidšťující, neublížující a často zlehču-
jící nábožensky vypjaté situace (např. bitvy).
Humor coby umělecký pro- středek má v Te-
naku nezastupitelnou úlohu také jako zbraň bo-
hoslužebného zápasu proti děsu, který kolem
sebe nepřátelé a zejména jejich náboženský sys-
tém (lidská pověrečnost a fanatismus) vytvá-
řeli. Tehdejšímu účastníkovi bohoslužeb a po-
tažmo i dnešnímu čtenáři pomáhá humor
strach překonávat.

Z Knihy žalmů víme, že sám Bůh se směje (čti
Ž 2,4; 37,13; 59,9), a to urputným nepřátelům,
kteří sami sebe považují za mocné a důležité.
Smějíci se Bůh je Bůh, který vnímá a chápe, je
pro nás Bůh „lidský“ a nám tedy blízký, i když
z jeho smíchu může někoho mrazit. Jsou totiž
různé druhy smíchu a Hospodinův smích v ža-
lmech není jednoznačně identifikovatelný. Ale Bůh může smích
i probouzet. Vtipnou inscenací rozuzlení bezvýhodných situací
v životě Izraelců může Bůh aktéra příběhu i vnímavého čtenáře
nejen pobavit, ale i rozesmát. Smích nás pak učí, že jsou skuteč-
nosti, které jsou k smíchu a kterým je možno, ba třeba se jen
smát. Ale to neznamená, že to, co je k smíchu, není třeba brát
vážně.

Vedle smíchu je i výsměch. Hospodinu, Bohu poražených a po-
nižených Izraelců, se pokusil vysmát král Belšasar (Da 5) uspo-
řádáním opulentní hostiny na počest svých bohů, při níž použil
bohoslužebných předmětů sloužících při uctívání Hospodina
a ukradených z jeruzalémského chrámu. Během této hitparády
a všeobecného veselí se náhle objevila po stěně píšící ruka a slo-

vuťnému králi tento úkaz způsobil povolení svěračů a on se přede
všemi hosty podělal. Veřejně se na své párty zesměšnil ten, kdo
chtěl zesměšnit Hospodina. Podobně se Pelišťejci chtěli vysmát
Hospodinu jako poraženému Bohu tím, že se budou posmívat,
dělat si legraci a veřejně dehonestovat jeho poniženého služeb-
níka Samsona (Sd 16). Jejich zábava skončila masakrem, když
jim Samson rozvalil chrám, kde mělo dojít k jeho zostuzení
a k volné zábavě na jeho účet. To ale narozdíl od poděláná se
krále Belšasara neskončilo komicky.

Jindy je humor ve Starém zákoně projevem
zoufalství a východiskem z absurdní a téměř
beznadějné situace. To bylo tehdy, když si Iz-
raelci za svého krále zvolili Gedeónova syna
Abímeleka a on na trůn nastoupil tím, že bru-
tálně nechal odstranit všechny své sourozence.
Jótamovi se podařilo utéct a pak na adresu
svého bratra pronesl bajku, která královský
úřad preventivně zesměšňuje: o vládnutí ne-
mají zájem ti, kdo jsou užiteční, ale jen ubožák,
který se umí jen vytahovat a zastrašovat druhé
(čti Sd 9,7-15).

Podobnou bajku pronesl severoizraelský král
Joaš poté, když ho judský král Amasjáš vyzval
k boji (čti 2 Pa 25,17-19). Jakoby myš vyzvala
k souboji tygra a tygr vlídně promlouvá k myši,
aby raději seděla doma na zadku a nezahrávala

si. Narcistní Amasjáš, stížený pocitem vlastní důležitosti, však
nerozumí srandě. Pustí se do boje a špatně to dopadne.

Smysl pro humor mají i proroci, když se vysmívají lidem, kteří
jsou zcela zaujati svým náboženským počínáním. Izajáš se
takto směje výrobcům model, kteří s nasazením života vyrobí
náboženský předmět a pak žadoní, aby je tento předmět vy-
svobodil. Jiný tvůrce si vyrobí boha ze dřeva, jehož půlku spálí
a druhou začne uctívat. Uctívání předmětů je totiž v nábožen-
ství velmi populární (čti Iz 44,12-20). Z toho vyplývá, že ná-
boženští lidé nemají smysl pro humor, neumí se zasmát sami
sobě.

Jiří Beneš

Dokončení v příštím čísle

Tam, kde Husa táboří

„Strakatý kabát dejte mi a volnost pravdu říct, a vyléčím skrz naskrz tělo zkaženého světa, bude-li trpělivě brát můj lék.“

William Shakespeare, Jak se vám líbí

Tento výrok sice v podstatě nemá nic společného s křesťanským humorem, přesto se ale domnívám, že zde své místo má – cosi důležitého vypráví o úloze humoru a smíchu v tomto lidském světě. A právě to má určitě co říct i našemu křesťanskému prostředí.

Profesor Josef Petr Ondok napsal ve své knížce *Bereme smích vážně?* tato slova: „Je pro křesťany skutečně důležité vědět, zda se Kristus smál a zda měl smysl pro humor? Domnívám se, že pro mnohé z nich to důležité je. Především pro ty, kteří lidský fenomén smíchu chápou jako něco nepostradatelného, co je obsaženo v samotném pojmu být člověkem. Jako něco, co patří integrálně k jeho duchovní fyziognomii, bez čeho by člověk nebyl a nemohl být plně fyziognomií.“

Z mého pohledu vzato, kdyby byla křesťanská víra a humor pojmy naprosto neslučitelnými, ba protichůdnými, mám obavu, že bych jen těžko mohl takovou víru přijmout. Sice i v křesťanské církvi snahy odmítat humor byly (je to od „d'ábla“!), ale je z mnohých zkušeností známou věcí, že smíchu a humoru se bojí především totalitní režimy, právo na smích je jim velmi podezřelé a tím pádem potlačované. Ano, určitě my starší máme v paměti onen „historický optimismus dělnické třídy“...

A tak jsem přesvědčen, že skutečný, spontánní humor své místo v křesťanství nejenom má, ale je i naprosto nezbytný. Sám jsem před lety k jakési příležitosti sepsal malou přednášku na téma „Humor v Bibli“. On tam totiž opravdu je, ale je samozřejmě velice jemný, nenápadný, tak trochu podobný tomu známému „anglickému humoru“, ne-li ještě jemnější. Například: „A Hospodin za ním zavřel,“ čteme, když Noe s celou rodinou a se všemi zvířaty nastoupili do archy...

Já se opravdu domnívám, že Hospodin, Bůh, má smysl pro humor. Ostatně odkud bychom jej mohli mít my lidé, než od něho? Pravda, existuje také odvrácená podoba smíchu: zlomyslný a zlý úšklebek, smích, který chce záměrně ublížit, způsobit bolest. Ale za to nemůže ani humor, ani smích o sobě, Bůh už vůbec ne...

Já jsem velice rád, že ani v naší církvi smysl pro humor nezašel na úbytě, že žije a je přítomen. Když jsme před lety jeli do Hradce Králové k první instalaci biskupa Pavla Pechance, bylo to v roce 2013, tak jsme si s Petrem Šanderou uvědomili, že k nedávnému devadesátiletému výročí naší církve byla sice vydána řada publikací a sborníků, ale zcela pominuta byla jedna velmi podstatná skutečnost: a sice jakou roli pro

vznik a další vývoj naší církve hrál český génius Jára Cimrman. A rozhodli jsme se po tom pátrat a tuto vážnou mezeru zaplnit. A podařilo se!

Oslovili jsme především našeho nejpřednějšího cimrmanologa, totiž tehdy právě končícího biskupa Štěpána Kláska, který se hned

Autor: Tomáš Novák

Autor: Tomáš Altman

s vervou pustil do díla. Výsledkem pak byla řada cimrmanologických symposií, v jejichž rámci jsme se snažili tuto věc ozřejmit. Je nám pouze líto, že vše mohlo být pouze interní záležitostí v rámci naší církve. Když jsme totiž pojali snahu veřejně prezentovat výsledky našeho bádání, obrátili jsme se na pana Zdeňka Svěráka s prosbou, zda by toto bylo možné. Napsal nám velice krásný dopis, že ale velice lituje, možné to není, protože autorská práva jsou neúprosná a vztahují se dokonce i na samotné jméno Jára Cimrman. Takže to, žel, může zůstat pouze mezi námi...

A přitom jsme objevili skutečné perly: Například Štěpán Klásek objevil, že hlavním inspirátorem, který ovlivnil nám tak známé dílo Františka Bílka, byl sochař a malíř Metoděj Žlutouk, což ale byl ve skutečnosti umělecký pseudonym Járy Cimrmana. Anebo zjistil, že ve třetí sloce písně 112, „Tvá církev chce ti díky vzdát“, nebyla původně slova „...at' plamen víry zahoří zas tam, kde Hus a Táboří...“, ale stálo zde „tam, kde Husa táboří“, protože šlo o doklad mládežnického hnutí Husa, které Cimrman postavil vedle známého Sokola a Orla. (Bratr patriarcha, který byl vždy nadšeným příznivcem našich cimrmanovských symposií, přiznává, že od té doby má s písní 112 značné problémy, neboť vždy, když ji zpívá, má co dělat, aby se nerozesmál nahlas.) Přínosně se do našeho bádání zapojil například básník a spisovatel Vašek Žďárský, ale také ženy přinesly svůj díl, především Eva Buttová a Pavla Roupcová. Já sám jsem z archívů zjistil, že vzhledem k tomu, že Liptákov byl obcí kousek od Škodějova, tak se malý Karlík Farských s Járou Cimrmanem kamarádili a hráli spolu „špačka“. Takže shrnuto a podtrženo: Humor do křesťanské církve a křesťanské víry patří, o tom jsem bytostně přesvědčen. Domnívat se, že křesťanství musí být především vážné, že vážnost je jednou ze základních křesťanských ctností, je veliké nedorozumění a hlavně veliká hloupost.

Á propos, co na závěr tuhle?:

To se jednou sešli Mojžíš, Ježíš a starý pán na golfu. Jako první pátil Mojžíš. Jenomže nešťastnou náhodou míček vletěl rovnou do malého jezírka na golfovém hřišti. Mojžíše to vůbec nevyvedlo z rovnováhy, prostě jen přišel k jezírku, vztáhl nad ně golfovou hůl, voda se rozestoupila a Mojžíš suchou nohou přešel k míčku a odpálil jej směrem k jamce. Pak pátil Ježíš. A míček opět do vody. Ježíš nehnul brvou, přešel po hladině až nad míček, holí jej vylovil a odpálil směrem k jamce. Jako poslední pátil ten starý pán. A jako z udělaní, opět do vody. Jenomže! Když už byl těsně nad hladinou, vynořila se ryba a chytla jej do tlamičky. Ovšem právě v tom okamžiku se snesl shůry dravý pták a uchopil ji do drápů. Ale jak se s ní vznesl, ryba se samozřejmě lekla, otevřela tlamičku a míček spadl přímo do jamky. Ježíš se obrátil na starého pána a velice otráveně řekl: „Ty, tati, jestli budeš vždycky takhle sídit, tak s tebou už opravdu nehrajeme.“ A to je vše. Amen.

Miroslav Kubíček

Ekumenická studentská slavnost

Zveme vás na tradiční 16. ekumenickou slavnost
pro studenty, děkany, pedagogy a zaměstnance
pražských teologických fakult a škol
v rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů

v úterý
17. ledna 2023
v 18 hodin

v kostele sv. Václava Na Zderaze

Bohoslužbu slova dle formuláře
Týdne modliteb za jednotu křesťanů vedou studenti
jednotlivých teologických fakult a škol

Varhanní doprovod: Blahoslav Rataj

Pořádá Církev československá husitská ve spolupráci s Ekumenickou radou církví v ČR.
Děkujeme NO CČSH na Novém Městě za laskavé poskytnutí prostor.